

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних, професора, члена-кореспондента НАПрН України Гетьмана Євгена Анатолійовича на дисертацію Могили Олександра Васильовича на тему «Адміністративно-правові засади матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Матеріально-технічне забезпечення відіграє фундаментальну роль у діяльності будь-якого правоохоронного органу, і Національна поліція України в цьому контексті не є винятком. Без необхідної техніки, транспорту, засобів зв'язку, спеціального обладнання та сучасних інформаційних систем поліція не здатна виконувати свої функції повноцінно й ефективно. Саме завдяки матеріально-технічній базі забезпечується можливість оперативного реагування, координації дій, патрулювання, забезпечення громадського порядку та захисту прав і свобод громадян. Це основа практичного втілення закону, тобто інструмент, без якого навіть найкраще підготовлений працівник поліції буде обмежений у своїх можливостях. У мирний час цей ресурс забезпечує стабільність і контроль над безпековою ситуацією в країні, а в умовах воєнного стану його значення суттєво зростає. Поліція опиняється на межі між тилом і фронтом, і її завдання істотно ускладнюються. У таких умовах поліцейський повинен бути не лише добре підготовленим фахівцем, а й мобільним, захищеним, технічно оснащеним і готовим до дій у будь-який момент. Це можливо лише за умови, якщо держава забезпечує його всім необхідним. З огляду на зазначене вище, не викликає сумніву, що дисертація Могили Олександра Васильовича на тему «Адміністративно-правові засади матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану» є актуальною та своєчасною.

Мета й завдання дисертаційного дослідження сформульовані чітко та послідовно. Їх постановка й обґрунтованість дозволяють розкрити основний

зміст теми. Об'єкт і предмет дисертаційного дослідження визначені відповідно до вимог МОН України та дозволяють всебічно проаналізувати поставлену проблему. Структура дисертації логічно витікає з поставлених завдань, об'єкта і предмета. *Науково-теоретичне підґрунтя* роботи становлять здобутки фахівців з різних галузевих наук, зокрема адміністративного та фінансового права. Крім того, було використано напрацювання вчених — представників інших галузевих дисциплін, наприклад, теорії держави та права, теорії управління, психології, філософії, соціології тощо. *Нормативно-правовою основою* дисертації слугували Конституція України, низка законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, які становлять систему адміністративно-правових засад матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану. *Інформаційною та емпіричною базою* дисертаційної роботи є науково-періодичні видання, статистичні дані, наукова публіцистика тощо.

Про актуальність і своєчасність роботи свідчить також те, що дисертаційне дослідження виконано відповідно до Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021; Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, затвердженого Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023; Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, схваленої Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021. Крім того, дисертацію підготовлено у відповідності до плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390).

У дисертації чітко визначено *мету* дисертаційного дослідження (с. 18–19). На виконання окресленої мети дисертантом чітко сформульовано та вирішено завдання дослідження, а саме: визначити поняття та виокремити складові матеріально-технічного забезпечення як внутрішньоорганізаційного

напрямку адміністративної діяльності Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; окреслити принципи матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; схарактеризувати адміністративно-правове регулювання матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; встановити завдання та функції адміністративно-правового механізму матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; розкрити систему суб'єктів адміністративно-правового механізму матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану та їх адміністративно-правовий статус; з'ясувати сутність форм і методів адміністративно-правового механізму матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; визначити поняття та схарактеризувати порядок взаємодії Національної поліції з МВС України щодо матеріально-технічного забезпечення; окреслити правові та організаційні заходи вдосконалення матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; встановити критерії ефективності матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану.

Позитивним аспектом також слід визнати те, що робота має як практичне, так і теоретичне значення, адже результати дослідження можуть бути впроваджені в науково-дослідну сферу, правотворчість, правозастосовну діяльність та освітній процес.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційне дослідження є однією з перших спроб після початку повномасштабного вторгнення з'ясувати сутність та розкрити особливості адміністративно-правових засад матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану, що дало змогу сформулювати низку теоретично обґрунтованих пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення правових та організаційних засад здійснення відповідної діяльності.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків. Зокрема, у роботі:

– вперше визначено завдання адміністративно-правового механізму матеріально-технічного забезпечення Національної поліції України в умовах воєнного стану, а саме: а) упорядкування адміністративних правовідносин, які виникають у сфері матеріально-технічного забезпечення поліції в умовах воєнного стану; б) формування засад відповідальності суб'єктів такого забезпечення; в) створення системи адміністрування матеріально-технічного забезпечення поліції; г) забезпечення гарантій професійних прав, інтересів і безпеки особового складу поліції; д) сприяння взаємодії та співробітництву Національної поліції України з іншими суб'єктами з питань матеріально-технічного забезпечення (с. 17);

– до складових матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах воєнного стану зараховано: забезпечення приміщеннями, спорудами, іншими місцями та ділянками для виконання поліцейських завдань і функцій; забезпечення зброєю, спеціальними засобами та спорядженням, а також боєприпасами; забезпечення одностроєм; транспортне забезпечення; забезпечення комп'ютерною, офісною, іншою технікою та майном (с. 67);

– зауважено, що адміністративно-правовий механізм матеріального-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану має забезпечувати довершеність суспільно-правових відносин, що виникають між уповноваженими суб'єктами публічної влади, а також іншими учасниками таких відносин (за наявності), за якої кожен з них усвідомлює свої права, обов'язки, правові можливості і діє виключно в їх межах. Подібний порядок досягається не лише завдяки дотриманню законодавства, яке регламентує діяльність поліції загалом та в умовах воєнного стану, а й численних відомчих директив, що видаються з метою внутрішньоорганізаційної систематизації діяльності органів і підрозділів НПУ з питань матеріально-технічного забезпечення (с. 128);

– наголошено, що взаємний контроль як етап взаємодії Національної поліції з МВС України у сфері матеріально-технічного забезпечення є важливим елементом забезпечення прозорості, ефективності та відповідності спільних дій обох структур. У цьому контексті взаємний контроль передбачає не лише перевірку фактичного стану постачання, зберігання та використання матеріальних ресурсів, а й узгодження управлінських рішень, що впливають на забезпечення потреб поліції в техніці, обладнанні, спорядженні та інших матеріальних засобах. Він реалізується як у формі регулярного звітування й моніторингу, так і шляхом службових перевірок, аудитів. Такий контроль дозволяє виявляти неефективність, недоліки або зловживання в системі МТЗ, а також сприяє оперативному усуненню порушень і вдосконаленню процедур (с. 135);

– обґрунтовано, що в умовах правового режиму воєнного стану вдосконалення контролю за матеріально-технічним забезпеченням Національної поліції України має бути пріоритетом, оскільки йдеться не лише про ефективне використання ресурсів, а й фактично про гарантування обороноздатності країни, безпеки громадян і стійкості правоохоронної системи. Контроль у таких умовах має поєднувати гнучкість реагування на загрози з високим рівнем підзвітності й антикорупційного захисту. У межах вдосконалення відповідного контролю визнано необхідним: по-перше, забезпечити подальше впровадження єдиної електронної системи обліку та моніторингу матеріально-технічних ресурсів у режимі реального часу, що в результаті забезпечить прозорість усіх етапів їх формування, розподілу, списання тощо; по-друге, посилити внутрішній і зовнішній контроль шляхом створення спеціалізованих аналітичних підрозділів; по-третє, ввести чіткі механізми реагування на виявлені порушення, пов'язані з використанням відповідних ресурсів; по-четверте, посилити громадський контроль за діяльністю поліції, але лише за тим напрямом, де це не шкодить оперативній безпеці (с. 165);

– з’ясовано, що ефективність матеріально-технічного забезпечення Національної поліції України в умовах режиму воєнного стану характеризує ступінь відповідності обсягів, якості, своєчасності та безперервності надання матеріально-технічних ресурсів і засобів (озброєння, транспорту, засобів зв’язку, спорядження, паливно-мастильних матеріалів тощо) фактичним потребам органів та підрозділів поліції для виконання ними завдань (визначених законодавством України) під час здійснення своєї поточної діяльності, зокрема в умовах правового режиму воєнного стану, з урахуванням принципів верховенства права, законності, оперативності, безпеки, раціонального використання ресурсів, міжвідомчої координації тощо (с. 166).

У роботі містяться й інші цікаві, як з практичної точки зору, так і з теоретичної, пропозиції та рекомендації.

Водночас дисертація не позбавлена певних недоліків і суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень, зокрема:

1. З огляду на специфіку порушеної в роботі проблематики, було б цілком логічним, якби автор розмежував поняття «адміністративно-правові засади» та «адміністративно-правове регулювання». Адже в науковій праці здобувач використовує обидва терміни одночасно.

2. Характеризуючи поняття та розкриваючи порядок взаємодії Національної поліції з МВС щодо матеріально-технічного забезпечення здобувач робить низку цікавих з теоретичної та практичної точки зору висновків. Проте, як вбачається, у роботі фактично не представлено механізми взаємодії Національної поліції з органами місцевого самоврядування у відповідній сфері.

3. Окремі висновки автора мають суто декларативний характер. Наприклад, на с. 132 зазначено, що методи адміністративно-правового механізму матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану – це система регламентованих законодавством України адміністративних прийомів, способів, засобів і

заходів, що використовуються з метою організації та безпосередньо реалізації досліджуваної діяльності. Такий підхід до визначення методів є загальноприйнятим.

4. Опрацьовуючи шляхи вдосконалення правових та організаційних заходів матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану, було б цілком логічним, якби здобувач окрему увагу приділив питанню механізмів залучення гуманітарної допомоги для потреб поліції.

5. Додаткового обґрунтування потребує твердження про те, як саме, на думку автора, слід посилити контроль за цільовим використанням матеріально-технічних ресурсів, наданих у розпорядження Національної поліції (с. 180).

Наведені вище зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи і певною мірою мають характер побажань.

Основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє висвітлення у п'яти наукових статтях і тезах доповідей на трьох науково-практичних конференціях. Так, підсумки розроблення проблематики та відповідні висновки оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях «Виклики сучасності та наукові підходи до їх вирішення» (м. Київ, 12–13 серпня 2020 р.), «Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення» (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.), «Реформування українського законодавства: проблемні питання та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 7–8 лютого 2024 р.).

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Ознак порушення академічної доброчесності не виявлено. Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих у роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел з проблематики

дисертаційного дослідження. Автор сформулював висновки, які здатні стати значним внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права.

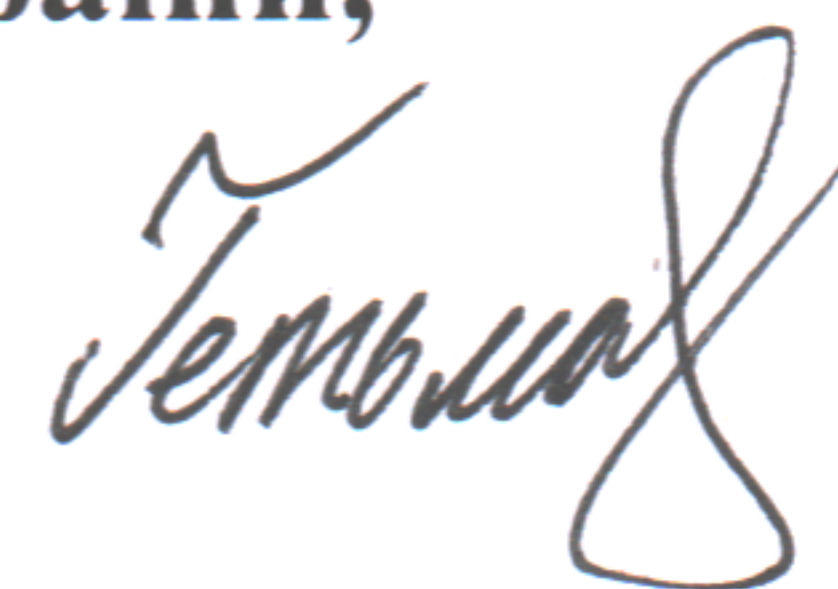
Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки і пропозиції або вже використовуються, або можуть бути використані в: *науково-дослідній сфері* – як основа для проведення подальших теоретико-прикладних досліджень, присвячених адміністративно-правовим засадам матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; *правотворчій діяльності* – з метою розроблення нових і вдосконалення чинних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, які визначають адміністративно-правові засади матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану; *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення практичної діяльності суб'єктів, що здійснюють матеріально-технічне забезпечення Національної поліції; *освітньому процесі* – для підготовки навчально-методичних, лекційних матеріалів, а також посібників і підручників з дисциплін «Адміністративне право», «Правоохоронна діяльність» тощо.

Отже, викладене вище дає змогу дійти висновку, що дисертаційне дослідження Могили Олександра Васильовича на тему «Адміністративно-правові засади матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану» є завершеною працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну наукову задачу – з'ясувати сутність і розкрити особливості адміністративно-правових засад матеріально-технічного забезпечення Національної поліції в умовах режиму воєнного стану, на основі чого надати науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства, норми якого регулюють суспільні відносини в досліджуваній сфері суспільного життя.

З огляду на зазначене, можна констатувати, що дисертаційне дослідження відповідає науковій спеціальності 12.00.07 та вимогам Порядку

присудження наукових ступенів, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

**Офіційний опонент –
головний учений секретар
Національної академії правових наук України,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України**

Євген ГЕТЬМАН

Підпис Є. Гетьмана засвідчую:
прізвище

Начальник ВК

Міф/Аїна
Дерев'яна